

حمدان و نمدان

حکایات کوتاه طنز به روایت بدایع نگار لاهوتی

تصحیح و مقدمه

دکتر سید محسن مهربانی

www.ketab.ir

نشر خزه

سرشناسه	: بدایع نگار لاهوتی، مهدی، ۱۲۴۱-۱۳۱۹
عنوان و نام پدیدآور	: حمدان و نمدان: حکایات کوتاه طنز به روایت بدایع نگار لاهوتی/ تصحیح و مقدمه سیدمحسن مهرابی.
مشخصات نشر	: تهران: نشر خزه، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۲۸۴ ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۸۴۲۳-۳۷-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
عنوان دیگر	: حکایات کوتاه به روایت بدایع نگار لاهوتی.
موضوع	: طنز فارسی-- قرن ۱۳ ق.
	: Satire, Persian -- 19th century
شناسه افزوده	: مهرابی، سیدمحسن، ۱۳۵۸ - مصحح، مقدمه نویسنده
رده بندی کنگره	: PIR۶۹۱۳
رده بندی دیویی	: ۷۸۵/۲۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۸۹۰۷۷۵
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

حمدان و نمدان
حکایات کوتاه طنز به روایت بدایع نگار لاهوتی
تصحیح و مقدمه: دکتر سید محسن مهرابی

ناشر: نشر خزه

چاپ اول: ۱۴۰۳

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

۲۸۴ صفحه

صفحه آرایشی: مریم نطقی طاهری

طراحی جلد: آروین

چاپ و صحافی: جوانه

شابک: ۱-۳۷-۸۴۲۳-۶۲۲-۹۷۸

khazepub@gmail.com

● khazepub

فهرست

۷.....	پیشگفتار.....
۹.....	مقدمه.....
۵۵.....	کتاب مستطاب حمدان و نمدان.....
۶۱.....	باب اول: رندان و ظریفان.....
۸۱.....	باب دوم: ابلهان.....
۹۷.....	باب سوم: فقیهان و واعظان.....
۱۱۱.....	باب چهارم: طبیبان.....
۱۲۱.....	باب پنجم: اهل مدرسه.....
۱۳۵.....	باب ششم: قاضیان.....
۱۴۳.....	باب هفتم: بخیلان و خسیان.....
۱۵۳.....	باب هشتم: همسران.....
۱۷۳.....	باب نهم: مدعیان پیامبری و خدایی.....
۱۷۷.....	باب دهم: ادیان و مذاهب.....
۱۹۱.....	باب یازدهم: حاکمان و پادشاهان.....
۲۰۷.....	باب دوازدهم: دزدان و طراران.....
۲۱۵.....	باب سیزدهم: دروغگویان و کذابان.....
۲۲۳.....	باب چهاردهم: حیوانات و جانوران.....
۲۳۱.....	باب پانزدهم: فقیران و بدهکاران.....
۲۳۹.....	باب شانزدهم: شیطان.....
۲۴۳.....	باب هفدهم: ملانصرالدین و بهلول.....
۲۵۱.....	باب هجدهم: حکایات عامه و طنز.....

پیشگفتار

حدیث آرزومندی که در این نامه ثبت افتاد
همانا بی غلط باشد که **حافظ** داد تلقینم

پیشرفت سریع تکنولوژی و تغییرات مداوم و بدون وقفه‌ی زندگی، انسان‌های امروز را با مردمان دیروز بیگانه کرده است. می‌دانیم و اقرار می‌کنیم که قرار نیست مردمان عصر اینترنت و ماشین به شیوه‌ی مردم چند قرن پیش زندگی کنند، هر کسی شخصیت زمانه‌ی خود را دارد. با این حال، بی‌هویتی و غربت از پیشینه‌ی فرهنگی هم، بلای مهلکی است که متأسفانه شایع شده است. جوان امروز باید با فرهنگ ملی خود آشنا باشد و با دانش و بدون تعصب آن را نقد کند، اما ترغیب کردن او به مطالعه‌ی آثار فاخر از متون ادبی چون *کلیله و دمنه*، *مرزبان‌نامه*، *گلستان* و یا *دواوین* شعرا کار ساده‌ای نیست و شاید خواننده پس از مطالعه‌ی یک متن ادبی و دیدن صنایع بلاغی و لغات مهجور آن، گریزان شود و زندگی ساده و بی‌هویتی امروز را ترجیح دهد. اینجاست که نقش حکایات عامه با زبانی ساده، و متون ادبی عامه‌پسند به عنوان حلقه‌ی مفقوده این مسیر آشکار می‌شود. اقتباس از متون قدما، یکی از ویژگی‌های سبکی در قصه‌هاست. اگر حکایتی در جایی به نام شخصی مجهول بیان می‌شود در کتابی دیگر از شیرین کاری‌های *ملانصرالدین* است. گاه حکایتی طویل، مختصر می‌شود و گاهی زبانش ساده می‌گردد؛ انگار خواننده، حکایتی از *گلستان* یا کتابی دیگر را به زبان ساده خوانده است. این حکایت‌ها، مرکبی برای سفر به دوران شب‌نشینی‌های زیر کرسی، نقالی در قهوه‌خانه‌ها، قصه‌های مادر بزرگ و... هستند که سال‌ها، عامه‌ی مردم را سرگرم کرده‌اند و در کنار این سرگرمی، درس‌ها یاد داده‌اند.